

Soturiprinsessa

Kadonneen valtakunnan aikakirjat I

E. E. Leivo

Soturiprinsessa

Kiitos kirjasta kuuluu Teemulle.

E. E. Leivo

**Kadonneen valtakunnan
aikakirjat I**

Soturiprinsessa

Romaani viikinkiajalta

© 2017 E. E. Leivo
Kannen piirros: Satu Niinimäki

kadonnutvaltakunta.blogspot.fi

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt,
Saksa

ISBN: 978-951-568-045-7

Sepitelmäni alkaa jo 1400-luvulla kirjallisissa lähteissä mainitusta Auttoisten kylästä Hämeestä. Isoisäni ja enoni runoilivat ja tarinoivat kotikylänsä menneisyydestä, ihmisistä, kaskuista, sattumuksista, kummituksistakin. Minä taas haluan kertoa ajasta, jolloin myöhemmin viikingeiksi kutsutut kauppiassoturit purjehtivat nykyisellä Itämerellä. Emme tiedä, miksi historiankirjoitus ei mainitse mahtavaa, pakanallista Hämeen maata, jonka tuolloin kerrotaan ulottuneen suolamerestä suolamereen. Tarinani perustuukin satoja vuosia kateissa olleisiin, hiljattain löydettyihin pergamentteihin, jotka muistinvarassa säilyneiden kertomusten perusteella kirjoitti ylös muuan hämäläinen munkki kolmisensataa vuotta kirjassa kerrottujen tapahtumien jälkeen. Nämä pergamentit saivat nimekseen *Kadonneen valtakunnan aikakirjat*.

Pohjolan lukuisten heimojen joukosta nousi 800-luvulla yhä vaikutusvaltaisempia päälliköitä, joilla sotilaallisen ja poliittisen taidon lisäksi oli varaa palkata sotureita puolustamaan ja laajentamaan alueitaan.

Mälarenin rannalla asuvia svealaisia hallitsi vuosisadan puolivälissä tanskalaisia vastaan menestyksellisesti taistellut Björnipoika Olof I.

Tanskan kuninkaaksi oli vuonna 854 julistautunut Horik II, lisänimeltään Erik Lapsi.

Hajanaista Norjaa hallitsivat lukuisat, kaukana toisistaan sijanneet päällikkökunnat.

Kauppa- ja ryöstöretkellä liikkuvien skandinaavien yhteydet ulottuivat jo tuolloin yli koko tunnetun maailman.

Vaikka köyhä ja vähäväkinen Fennia jäikin merenkulkijoille mysteeriksi, mikään muusta maailmasta eristynyt saareke se ei kuitenkaan ollut.

1. ÄITI, TYTÄR JA POIKA

Mitä olen tehnyt saadakseni noin nyrpe-
än ja tyytymättömän tyttären?! Mar-
jatta huokaisi. Emerentia oli vahva ja
terve, mutta luonteeltaan villivarsa. Nyt tyttö oli
kiukunpuuskan vallassa siksi, ettei päässytkään
metsälle, kuten oli suunnitellut. Edellisenä päi-
vänä hän oli venäyttänyt oikean kätensä harjoi-
tellessaan keihään heittoa eikä siksi pystynyt
vetämään jouta vireeseen. Marjatta kantoi vet-
tä kaivolta ja laskeskeli, miten tyttären kukkeat
vuodet olisivat pian takanapäin. Emerentiaa ei
vinhasti pyörivä ajanratas kuitenkaan näyttänyt
surettavan. Mahtoiko hän edes muistaa omaa
ikäänsä? Tuskin. Mutta Marjatta muisti. Hänen
ainoan tyttärensä syntymä kaksikymmentäkaksi
vuotta sitten oli ollut tuskan päivä, joka ei
unohtuisi. Erik-puoliso ei näyttänyt olleen mil-
länsäkään siitä, että lapsi oli tyttö, vaikka Mar-
jatta oli toivonut poikaa. Mutta poikamainen
tytöstä lopulta tuli. Kenen sukulaisvainajan
henki lapseen oli mennyt? Ehkä itse Erikin, joka
kolme vuotta tyttärensä syntymän oli jälleen
lähtenyt matkoilleen ja jäänyt sille tielleen. Yhä
Marjatta kaipasi neuvokasta miestänsä ja toivoi,
että tämä eräänä päivänä palaisi kotiin. Ikäväs-
tä huolimatta hänen oli kuitenkin myönnettävä,
että elämä ilman Erikiä oli joiltakin osin hel-
pompaa kuin elämä aviossa. Hän oli välttynyt
jatkuvilta raskauksilta, toisin kuin monet muut

naiset, minkä lisäksi kahden kivuliaasti synnytetyn vauvan kuolema parikymmentä vuotta sitten oli ollut hänelle liian raskas menetys.

Levoton Emerentia oli kuin isänsä kaksoisolento. Hän ei ollut kelvannut kenellekään kylän miehistä, ei ainakaan sen jälkeen kun hänen taisteluhalunsa ja kipakka luonteensa paljastui koko pitäjälle ryöstelijöiden purjehdittua Päijänteen rannoille muutama vuosi sitten. Hyökkäajat lyötiin Virmailan taistelussa, jonka jälkeen Päijänteen rannoilla ja lähikylissä oli saatu elää rauhassa monta pitkää vuotta. Nyt Marjatta tunsi, että ajat olivat muuttumassa, ainakin mikäli sanavalmiin ja tiedonhaluisen kyläkievarin isännän Kupiaksen juttuihin oli uskomista.

- Kupias on tiedon lipas. Hän on perillä kaikesta ja hänellä on vastaus mihin tahansa. Ja hänen tarina-arkkunsa on aina avoinna kaikille! Auttosten seppä Valtari oli kerran vitsaillut Marjatalle. Valkean Kristuksen uskon omaksuneen, kaukaisilla mailla matkanneen ja Auttosille palanneen Petrus-papin taas tiedettiin paheksuvan Kupiaksen juoruilua ja kutsuvan tätä vaaralliseksi ”Pantooran arkuksi”, jonka puheet levittivät kyläläisissä aivan turhaa levottomuutta. Mitä pappi tarkoitti kyseisellä arkulla, sitä ei kukaan kehdannut häneltä kysyä.

Kauhukseen Marjatta oli huomannut Kupiaksen tarinoiden uppoavan Emerentiaan. Eikö ollutkin niin tyttären tapaista innostua ryöstöretkistä, aseiden kalistelusta ja miekoista?

Sisimmässään Marjatta uskoi vakaasti, että suuren maailman myrskyt saavuttaisivat syrjäisen Auttosten kylän yhtä todennäköisesti kuin Päijänteen vedet jonain päivänä peittäisivät Virmailan saaren kukkulat. Auttosten sijainti kaukana valtakeskittymistä takasi rauhalliset oltavat. Sään herrat, ilmojen, vesien ja maiden haltijat, vainajat ja kaikenlaiset olennot saattoivat aiheuttaa ihmisparoilte suurta levottomuutta, kurjuutta ja nälkääkin, mutta oliko maan päällä lopulta suurempaa pahuutta kuin ahneiden, riehuvien miesten sekä toistensa rikkauksia hamuavien vallanpitäjien aiheuttama kärsimys? Ei ollut, siitä Marjatta oli varma. Näitä miettiessään hän kantoi vesisangon sisään hämäänsä pirttiin, jossa näki nurkkavuoteeseen pitkäkseen ojentautuneen Emerentian torkahaneen. Pöydällä vuoteen vieressä oli hajallaan sulkia, puunkappaleita ja luunpaloja, ja Emerentian valmistamat nuolet olivat nipussa lattialle viskatussa nuolikotelossa. Marjatta meni takaisin ulos nauttiakseen kirkkaasta kevätauringosta. Hän seisautui pihamaalle ja katseli kylälle päin. Kaikkiialla kuului tuttuja työn ääniä. Marjatan naapureina asui käsityöläisiä, ja siihen aikaan päivästä alueen koko asujaimisto, heidän joukossaan suutari, seppä, nahkuri ja värjäri, olivat ahkerassa työn touhussa. Aluetta halkoi tie, jota pitkin mahtui kulkemaan härkävankkureilla ja jota molemmilla puolilla reunustivat pajat, kodat sekä muutamat risu- ja

hirsiasumukset. Marjatta piti naapureistaan ja naapurit pitivät hänestä. Hän ansaitsi vaatimatoman elantonsa kulmakunnan näppärimpänä kehrääjänä, joka säännöllisesti kiersi talosta taloon Auttosilla ja toisinaan lähikylissäkin. Usein kyläläiset auttoivat yksinäistä leskeä ja hänen tytärtään. Vaikka Marjatta olikin syntyjään mahtavan Rapolan kylän vaikutusvaltaista sukua, hänen ei koskaan nähty tai kuultu kohtelevan ketään alentuvasti. Sen runsaan parinkymmenen vuodenkierron ajan, jonka Marjatta oli Auttosilla elänyt, kylä oli kasvanut ja vaurastunut. Siellä oli peräti kymmenen itsenäistä, tiiviin ryhmän muodostavaa taloa, joiden ympärillä levisivät pellot, niityt ja laitumet. Kylä oli muuttunut siitä, kun Erik oli tuonut sinne nuorikkonsa. Miksi oikeastaan hänen rakas, maailmalla puolet elämästään kiertänyt Erikinsä oli valinnut juuri tämän kylän asuinpaikakseen? Olivathan miehen juuret kaukana sveojen maassa.

Marjatta havahtui ajatuksistaan nähdessään liikettä tiellä. Kohti Eerikkilää taivalsi pitkänhuiskea nuorukainen, joka vaatetuksesta päätellen ei ollut kukaan kylän asukkaista. Siitä huolimatta miehessä oli jotakin tuttua. Muukalainen pysähtyi Eerikkilän eteen ja käveli sitten pihaan.

- Jaakko?! Marjatta mumisi miehen lähestyessä. Ei kai se voinut olla mahdollista? Kyllä se oli! Riemu valtasi Marjatan. - Jaakko, minun

oma Jaakkoni on palannut kotiin! Mikä ilon päivä! Emerentia!

Marjatta riensi nuorukaista vastaan tohkeissaan. Pojasta oli kasvanut roteva mies, joka seisoi Marjatan edessä ilmielävänä ja mikä tärkeintä yhtenä kappaleena, vaikka hänen kasvoilleen olikin ilmestynyt arpi. Vastahan Jaakko oli lähtenyt. Kuinka nopeasti olivatkaan hujataneet Marjatan elämässä kuusi vuotta arkias-kareissa, eläinten hoidossa ja maatilkun viljel-lyssä, päivästä toiseen sinnitellen.

Jaakko sulki Marjatan syleilyynsä ja tunsii heiveröisen äitinsä sydämen hakkaavan niin vimmatusti, että pelkäsi tämän kuolevan silkas-ta yllätyksestä.

- Vihdoinkin kotona! Jaakko sanoi helpottu-neena. Hän oli ikävöinyt kotiaan, vaikka maa-ilma olikin tarjonnut hänelle yltäkylläisesti kaikkea sellaista, mitä köyhässä Hämeessä ei ollut ja mistä kukaan siellä ei edes osannut uneksia. Jo lähtiessään Jaakko tiesi, että palat-tuaan häntä odottaisi vastuullinen tehtävä ja velvollisuudet herraansa Hämeen päällikköä kohtaan. Virmailan samaani oli lukenut Jaakol-le ennusmerkit vuosia sitten ja kehottanut hän-tä lähtemään, omaksi parhaakseen ja vaaran välttääkseen.

- Ennen kuin viisi vuodenkiertoa on kulunut, et saa palata! Kuudennen vuoden keväällä jäi-den lähdettyä voit astua laivaan, joka tuo sinut takaisin. Sitä ennen koe ja elä, ota opiksi mitä

näet, sulje salaisuudet sydämeesi. Palattuasi älä paljasta kaikkea. Avaa sisimpäsi kun tulee aika. Ole viisas. Harkitse. Sano tarvittavat sanat oikealla hetkellä. Älä hätiköi, sinulla on aikaa, joka itsessään on rajaton, kuin spiraali.

Näin oli sanonut Virmailan samaani, johon Jaakko luotti eniten maailmassa.

- Olet kuin ilmetty isäsi, Marjatta sanoi ja tarkasteli miestä päästä varpaisiin. - Mutta luonteesi on aina ollut erilainen, harkitseva ja rauhallinen. Sinusta on tullut hieno mies!

Jaakolla ei ollut muistikuvia isästään, jota hän tunsi ainoastaan Marjatan monista, useimmiten ylistävistä kertomuksista. Siitä huolimatta hän ei pystynyt kunnioittamaan miestä. Erik oli jättänyt perheensä oman onnensa nojaan ja työlään maatilkun vaimonsa sekä kahden lapsensa huoleksi. Jaakon lapsuus oli ollut kova, eikä hän missään nimessä halunnut olla kuten isänsä. Hän olisi erilainen, palaisi aina takaisin ja tekisi velvollisuutensa perhetään ja kaikkia niitä kohtaan, jotka olivat häntä elämässä eteenpäin auttaneet. Sitä paitsi Jaakko oli varma, että isä oli kuollut, kuopattu tai poltettu, siitä huolimatta, että Marjatta ja hänen sisarensa Emerentia toisin uskoivat. Jos äijä oli elossa, hän ei välittänyt heistä rahtuakaan. Ehkä hänellä oli uusi, rakkaampi perhe toisaalla. Isä oli seikkailija, eikä muuksi muuttuisi.

- Onko Emerentia jo saatu naimisiin? Jaakko kysyi.

- Vielä mitä! Marjatta tokaisi. - Pystytkö kuvittelemaan hänet jonkun puolisona?

Jaakko naurahti.

- En pysty!

- Voi poika raukka, mitä on tapahtunut jalkineillesi. Nehän ovat puhki ja varpaat pilkistävät esiin. Eikö sinulla ollut varaa hevoseen?

- Mikäs kiire minulla olisi ollut? Sitä paitsi hitaasti matkatessa ajatus mukautuu muutokseen paremmin. Ja näinpä matkallani, mihin suuntaan Häme on menossa. Näen kaiken aivan uudessa valossa.

- Näytät kerjäläiseltä.

- Eivätpä ainakaan tiersvot olleet kiinnostuneita! Tosin sellaisiin en edes törmännyt.

- Sinun täytyy kertoa meille kaikki!

- Kaikki aikanaan, äiti rakas! Nyt haluan nähdä Emerentian!

Marjatta huokasi raskaasti.

- Kai hän on kunnossa? Jaakko kysyi.

- Hän on sisällä, Marjatta vastasi ja huusi sitten käskeväällä äänellä: - Tyttö! Lakkaa murjottamasta ja tule tervehtimään veljeäsi! Ei tällaisena päivänä sovi temppuilla. Saat luvan lämmittää saunan!

Jaakko kiirehti sisään pirttiin ja näki vuoteessa lepäävän nuoren naisen. Kunpa hän olisi voinut lahjoittaa osan kokemuksistaan sisarelleen! Onneton sisko oli joutunut jäämään kotikylään ja työskentelemään raskaissa töissä arvaamattoman luonnon armoilla. Hämeessä

elämä oli pahimmillaan selviytymistaistelua päivästä ja vuodenajasta toiseen, ja kotikylä oli kaukana niistä kullalla ja hopealla silatuista palatseista, joissa Jaakko oli vierailut. Ainakaan sisar ei ollut vaipunut epätoivoon, koska siinä hän nukkui levollisena, kauniina ja haavoittuvana... Tosin Jaakko tiesi hyvin, että ulkokuori saattoi pettää. Hän toivoi ainoastaan, ettei Emerentia kantaisi veljelleen kaunaa siitä, mitä Jaakko oli saanut ja mistä sisko oli jäänyt paitsi.

- Sisko...? Jaakko sanoi ja käveli lähemmäs. Sisaren vaalea palmikko oli kasvanut puolet pidemmäksi sitten veljen lähdön. Jaakko kumartui vuoteen ääreen ja siveli höyhenenkevyesti sisarensa poskea. Sitä hänen ei olisi kuitenkaan kannattanut tehdä, koska salamannopeasti Emerentian käsi kiertyi veljen ranteen ympärille ja puristi sitä kuin rautainen hanska. Oikea käsi piteli veistä miehen kurkulla.

- Mitä hittoa...! Jaakko?! Miksi ihmeessä sinä hiiviskelet tuolla tavoin?!

Emerentia oli Jaakon ilmestymisestä yhtä pöllämystynyt kuin veli sisarensa väkivaltaisesta käytöksestä.

- Ilmeisesti olen huolehtinut turhaan, Jaakko sanoi Emerentian pantua veitsen turvallisesti pöydälle. - Näytätte äidin kanssa pärjäävän täällä oikein hyvin ilman minuakin...

Emerentia kietoi riemuissaan kätensä veljen kaulaan.

- Veli, oi veli, rakas, rakas veli! Olet kotona!

En voi uskoa tätä!

Jaakko tunsu sisaren käsien puristuvan ympärilleen kuin lonkerot.

- Sinusta on tullut... vahva, Jaakko sanoi.

- Olen harjoitellut, kuten kehoitit. Käytin aikani hyvin, eikö totta?

- Enhän ole vielä nähnyt, mitä kaikkea osaat tehdä aseiden kanssa. Oikeastaan pelkkä ajatuskin siitä pelottaa minua.

Emerentia purskahti nauruun.

- Mistä sinä siihen oikein tupsahdit. Olisit voinut ilmoittaa!

- Miten muka? Jos olisin lähettänyt kirjoitetun viestin, niin et olisi osannut lukea sitä.

- Erehdyt. Osaan muutaman sanan latinaa! Emerentia vastasi voitonriemuisesti.

- Latinaa? En usko!

- No olisit sitten palkannut viestintuojan! Sinäkö muka olet oppinut lukemaan ja kirjoittamaan?

- Kyllä. Juuri sen verran, ettei kukaan pysty minua höynäyttämään. Voit uskoa, rakas siskoni, että ilman sitäkin vaivaa kävin läpi kovan koulun.

Emerentian ilme synkistyi. Veljen lähtö oli ollut hänelle katkera pala niellä. Hänen oli vaikea hyväksyä sitä, ettei hänellä ollut vapautta tehdä oman mielensä mukaan, vaikka oli esikoinen, vajaa kaksi vuotta Jaakkoa vanhempi.

- Olen pahoillani, Emerentia. Tahdon hyvittää sinulle sen, mitä olet menettänyt. Minulla

on sinun varallesi suuria suunnitelmia.

Veljen hyväntahtoisista sanoista huolimatta Emerentian ilme muuttui varautuneeksi. Jos naiselle puhuttiin suurista suunnitelmista, useimmiten kysymys oli avioliitosta. Tosin hän, joka ongelmitta mursi miehiltä raajat ja käskytti kylän nuorukaisia mennen tullen, oli menettänyt mahdollisuutensa hyvään naimakauppaan jo monta kertaa. Jopa Petrus oli varoittanut, että jollei Emerentia tekisi parannusta, seuraisi kammottavia asioita, varsinkin kuolemanjälkeisessä elämässä. Siitä Emerentia tosin viis veisasi, sillä tuonpuoleiset eivät häntä kiinnostaneet. Hän halusi keskittyä tähän hetkeen ja tämän maailman asioihin. Ja se kannatti, sillä kuolleet eivät kummitelleet hänelle koskaan.

- Kainu Hopeamiekka on asettautunut Ha-koiisiin. Hän on hyvä mies! Jaakko sanoi.

- Hämeen päällikkö?

- Sinä tunnet hänet. Ja hän muistaa sinut. Se on hyvä alku.

- Alku mille?! Uralle vaimona? Emerentia kivahti ja vääntäytyi seisaalleen, pois veljensä ulottuvilta. - Älä edes sano sitä loppuun saakka. En halua kuulla! En halua naimisiin, pitäisihän sinun se tietää.

Emerentia oli varma, ettei kukaan pystyisi pakottamaan häntä. Jaakko oli ollut hänen talutusnuorassaan vauvasta saakka ja pikkuveli tiesi sen itsekin. Jaakko taas mietti, miten jatkaisi keskustelua. Hänestä naimakauppa Hopeamie-

*Neito, joka halusi soturiksi.
Varjagikauppias, joka menetti kaiken.
Kuningas, joka tahtoi luoda dynastian.*

Uusi 800-luvulle ajoittuva jatkokertomus Kadonneen valtakunnan aikakirjat vie lukijan vauhdikkaaseen seikkailuun viikinkiajan Hämeeseen ja Karjalaan.

Kun pienen erämaakylän kasvatti, kunnianhimoinen ja kipakka Emerentia päättää ottaa elämänsä ohjat omiin käsiinsä, hän ei aavista, mihin epätavallinen ratkaisu johtaa. Yhdessä veljensä Jaakon, Hakoisten linnavuoren päällikön henkivartiokaartin soturin kanssa hän tempautuu Hämeen mahtisukujen armottomaan valtataisteluun, jossa pian myös sisarusten henki on vaarassa. Samaan aikaan Skandinavian ryöstelevät soturikauppiaat uhkaavat syrjäisen Hämeen pitkään kestänyttä rauhaa, eikä aikaakaan, kun hämäläiset joutuvat puolustamaan asemiaan. Moni havittelee valtaa eikä yhteenottoa voi lopulta välttää. Miten käy Hämeen päällikkyiden?

Viikinkiajan arkeologiasta ammentava *Soturiprinsessa* on E. E. Leivon esikoisteos. Kirjasarjan seuraava osa *Idän turkiskauppias* ilmestyy kesällä 2017.

